

Høringsvar til Medieansvarsutvalgets innstilling

Den Norske Fagpresses Forening (Fagpressen) er en presse-og interesseorganisasjon for fagblader, magasiner, tidsskrifter og nettsted som redigeres etter Redaktørplakaten. Fagpressen har pr i dag ca 230 medieorganer som medlemmer. Fagpressen er høringsinstans i alle pressepolitiske spørsmål.

Fagpressens ledelse ved styreleder Marit Aschehoug og daglig leder Even T. Hansen har vært i møte med Medieansvarsutvalget og lagt frem sine synspunkter. Fagpressen oppfattet allerede i dette møtet at vi har andre oppfatninger av en del sentrale problemstillinger enn det flertallet av utvalget gjorde seg til talspersoner for. Vi beklager at vi fikk rett i våre bange anelser om at utvalgets flertall ikke har forstått de prinsipielle sidene ved redaktøransvaret. Vi er skuffet over at utvalget ikke har svart på alle mandatets utfordringer, særlig hovedutfordringen: Å foreta en samlet vurdering av reglene om ansvar for ytringer. Vi er bekymret for at utvalget ikke har drøftet grundig de prinsipielle forskjeller mellom redaktørstyrte medier og sosiale medier.

Både Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag påpeker en rekke feil og misforståelser i utvalgets utredning. Fagpressen slutter seg til deres innvendinger.

Fagpressen støtter ellers i hovedsak de synspunkter som fremkommer i høringsuttalelsene fra Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag og beklager at utvalget ikke har lagt vesentlig vekt på å drøfte og å sikre at det alltid finnes noen som kan holdes ansvarlig for en aktuell ytring. Det må ikke være for komplisert å finne frem til den ansvarlige.

Objektivt redaktøransvar kombinert med registreringsplikt for ansvarlige redaktører ville gjøre dette enklere og mer oversiktlig. Det objektive redaktøransvaret bør også omfatte redaksjonelle mediers nettdebatter.

Fagpressen velger i sin høringsuttalelse å legge frem synspunkter der vi er uenige i medieansvarsutvalgets flertallsinnstillinger. Vi gjentar ikke mindretallets argumenter, men slutter oss til dem.

Mandat: Strafferettslig redaktør

Utvalget skal særlig vurdere det strafferettslige redaktøransvaret (jf. straffeloven §431), inkludert spørsmålet om redaktøransvar for ytringer formidlet på internett, herunder nye sosiale medier samt andre digitale plattformer der ytringer kan offentliggjøres.

Utvalgets forslag:

Til formål å skjerpe kontrollrutinene: Redaktørene gjør en like god jobb uten trussel om straff

Lov om redaksjonell fridom sikrer redaktørens suverenitet

Nærmest umulig å omforme bestemmelsen til å gjelde på det digitale området

Flertallet går inn for å oppheve bestemmelsen

Fagpressens mening:

Fagpressen støtter mindretallets forslag om å revidere straffelovens §431 ved å gjøre bestemmelsen teknologinøytral og redaktøransvaret objektivt etter svensk modell.

Mandat: Brudd på personvernet

Utvalget skal særlig vurdere det offentligrettslige ansvaret for brudd på personopplysningsloven.

Utvalgets forslag:

Å styrke slettmeg.no

Å utvide Datatilsynets kontrollmyndighet med personvernlovgivningen

At Datatilsynet skifter navn til Personverntilsynet

Å skjerpe straffelovens bestemmelse om privatlivets fred

Fagpressens mening:

Fagpressen støtter forslaget om å styrke slettmeg.no-tjenesten, men påpeker at det ikke er innenfor utvalgets mandat å foreslå navneendring for Datatilsynet.

Mandat: Foretaksstraff

Utvalget skal særlig vurdere regler om foretaksstraff (jf. straffeloven 1902 kap. 3a/straffeloven 2005 kap. 4), særlig sett i forhold til prinsippene om redaktøransvar og redaksjonell uavhengighet.

Forslag:

I dag: mediebedrifter kan idømmes foretaksstraff

Unntaksvis behov for å reagere med straff mot mediebedrifter

Utvalget støtter Høyesteretts svært restriktive praksis

Lov om redaksjonell fridom sikrer i alle tilfeller redaktørens uavhengighet

Flertallet foreslår ikke endringer i dagens regler

Fagpressens mening:

Fagpressen støtter mindretallets forslag om at det tas inn et unntak for redaktørstyrte medier i straffelovens bestemmelser om foretaksstraff.

Mandat: Kildevern og anonymitetsretten

Utvalget skal særlig vurdere det saklige virkeområdet for reglene om kildevern (jf. straffeprosessloven §125 og tvisteloven §22-11). Utvalget skal legge til grunn den avveiningen av de kryssende interessene som fremgår av de nevnte reglene og praksis knyttet til dem.

Utvalgets forslag:

Utvide reglenes virkeområde

Bør favne alle ytringer med journalistisk formål

Vil gjelde for den tradisjonelle pressen, men kan også omfatte bloggere og twitrere

Flertallet foreslår ikke å bygge ut kildevernreglene

Fagpressens mening:

Fagpressen støtter mindretallets syn om et absolutt kildevern supplert med bestemmelser om forbud mot å etterforske hvem kilden er og lovfestet taushetsplikt for de som kjenner kildens identitet. Dette bør lovfestes i en ny medieansvarslov for redaktørstyrte medier, men det vil også kreve endringer i straffeprosesslovens og tvistemålslovens bestemmelser om kildevern.

Spørsmålet om kildevernets kategoriske karakter ligger isolert sett utenfor Medieansvarsutvalgets mandat slik det er formulert i pkt. 7, men det standpunkt man inntar på dette punkt har konsekvenser for argumentasjon og konklusjoner i spørsmål som ligger innenfor mandatet.

Mandat: Registreringsplikt

Ordninger med registreringsplikt (jf. kringkastingsforskriften §7-8). For eksempel bør det vurderes om en eventuell ordning med eneansvar (dvs. plassering av ansvaret for en ytring eksklusivt hos én person eller funksjon som har medvirket til publisering av ytringen) bare bør innrømmes når den eneansvarlige, og evt. suksessivt ansvarlige, har registrert ansvarsordningen i et offentlig register.

Fagpressens mening:

Fagpressen vil støtte et forslag om registreringsplikt for ansvarlig redaktør i redaktørstyrte medier.

Mandat: Behovet for en medielov

Behovet for særskilte lovregler eller tjenester (offentlige eller i regi av mediene selv) som kan sikre enkeltpersoners personvern i møte med media. Utvalget bør særlig vurdere behovet for tiltak overfor nettmedier som ikke har en sentral redaktørfunksjon eller der en privatperson står bak, og der bransjens etablerte etiske tilsyns- og klagesystem ikke kommer til anvendelse.

Forslag:

Pressens selvdømmeordning fungerer godt

Bransjeetik og offentlige tiltak må holdes klart adskilt

Foreslår ikke medieombud

Ytringsfriheten gjelder for alle

Ikke tradisjon for sektorspesifikk lovregulering

Samles alle de ulike reglene i én lov, forsvinner nyansene

Lovgivning hindrer selvregulering

Lov kan rettsliggjøre og politisere området

Særreglene for pressen er viktig, og står like støtt uten å samles i egen lov

Flertallet foreslår ikke en egen medieansvarslov

Fagpressens mening:

Fagpressen støtter utvalgets mindretall og deres argumentasjon i sine merknader. Fagpressen ser en egen medieansvarslov som prinsipielt og praktisk viktig. Forslag til en slik lov følger også naturlig av de forslagene som er fremmet av mindretallet i utredningens kapittel 6, 11 og 12. Det er naturlig at nåværende *lov om redaksjonell friedom i media* bygges ut til en *lov om frihet og ansvar i redaktørstyrte medier*.

Fagpressen vil understreke at utvalgets innstilling har mange ukloke konklusjoner, misforståelser og feil. Departementet vil gjøre klokt i å opprette et nytt utvalg som i større grad fokuserer på de presseprinsipielle utfordringene og mindre på jussen. Fagpressen vil, sammen med de andre presseorganisasjonene bidra til å utforme et nytt mandat, og gjerne delta i et eventuelt utvalgsarbeid.

Oslo 31. desember 2011

Marit Aschehoug
Styreleder

Even T. Hansen
Daglig leder